

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **nezl. V. N.**, zastoupena matkou O. K., zastoupena opatrovníkem Organizací pro pomoc uprchlíkům, o. s., se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti opatrovníka žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Az 11/2012 - 62,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Az 11/2012 - 62, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se opatrovník žalobkyně Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Az 11/2012 - 62, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným usnesením ustanovil Organizaci pro pomoc uprchlíkům, o. s. opatrovníkem žalobkyně pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2012, č. j. OAM-347/ZA-ZA09-K01-2011, jímž bylo rozhodnuto, že žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná a řízení o udělení mezinárodní ochrany se zastavuje. Napadené usnesení městský soud odůvodnil tak, že pobyt žalobkyně a její zákonné zástupkyně není znám.

Proti tomuto usnesení městského soudu podal opatrovník žalobkyně jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou výslovně opřel o ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatel vyjádřil nesouhlas s formalistickým přístupem správního soudu, který mu umožňuje doručování a ukončení věci, aniž by se obtěžoval s širším odůvodněním. Z odůvodnění usnesení není zřejmé, jak byl zjišťován pobyt žalobkyně a byla tak naplněna kritéria pro postup podle § 29 odst. 3 o. s. ř. Odůvodnění neobsahuje informaci, kam mělo být žalobkyni problematicky doručováno a jak soud její současný pobyt zjišťoval. V odůvodnění by mělo být rovněž zdůvodněno, proč byla vybrána zrovna tato organizace a nikoliv někdo z řad advokátů. Jelikož je stěžovatel opatrovníkem ustanovován téměř denně v několika případech, vyvstávají z této funkce i administrativní obtíže. Vyřizování této agendy je přitom uskutečňováno pracovníky, kteří mají zcela odlišnou náplň práce. Přitom stěžovateli není funkce opatrovníka hrazena. Navíc není občanské sdružení ani povinno tuto funkci přijmout, a pokud tak činí, tak dobrovolně. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení městského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že ponechává posouzení zákonnosti postupu správního soudu na úvaze Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení městského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že napadené usnesení městského soudu je třeba zrušit, a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda je stěžovatel k podání kasační stížnosti proti shora uvedenému usnesení vůbec aktivně legitimován. Dospěl k názoru, že ano, neboť výkon funkce opatrovníka je pro občanské sdružení vždy vztahem soukromoprávním (byť založeným rozhodnutím soudu) a s tímto ustanovením musí vyjádřit (alespoň konkludentně) souhlas. Proti jeho vůli tedy není možné jej do funkce opatrovníka ustanovit (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 27/2000, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>, dále pak rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 6. 2008, č. j. 2 Azs 55/2008 - 79, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, resp. <http://nalus.usoud.cz>).

Nejvyšší správní soud proto přistoupil k posouzení námitky nedostatečného odůvodnění napadeného usnesení, přičemž vyšel ze své dosavadní rozhodovací činnosti (viz citovaný rozsudek ze dne 31. 6. 2008, č. j. 2 Azs 55/2008 - 79), neboť neshledal žádný důvod se od ní odchýlit.

Již ze samotné skutečnosti, že osobu nelze do funkce opatrovníka ustanovit proti jeho vůli, je zřejmé, že usnesení o ustanovení opatrovníka musí být odůvodněno. Opatrovník má právo být seznámen s důvody tohoto postupu, aby mohl zvážit, zda toto své postavení přijme či nikoli. Ustanovení § 55 odst. 4 s. ř. s., dle kterého usnesení, jímž se řízení nekončí a jímž se nikomu neukládá povinnost, nemusí obsahovat odůvodnění, se v tomto případě neuplatní. Jakkoli totiž z usnesení o ustanovení opatrovníka přímo žádné povinnosti pro osobu opatrovníka nevyplývají, nelze přehlédnout, že se samotným výkonem této funkce jsou již povinnosti spojeny. Nelze proto připustit, aby opatrovník nebyl s důvody svého ustanovení seznámen a nemohl proti nim případně též kvalifikovaně

pokračování

brojit. V této souvislosti lze zmínit též konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu vztahující se k otázce zástupce ustanoveného soudem k žádosti účastníka, dle které usnesení o tomto návrhu musí obsahovat vždy odůvodnění (bez ohledu na jeho formální podřaditelnost pod ustanovení § 55 odst. 4 s. ř. s.), neboť je závislé na posouzení existence zákonných předpokladů pro jeho vydání (viz např. rozsudek ze dne 29. 3. 2005, č. j. 4 Azs 32/2005 - 64). Jelikož je nutno zkoumat splnění zákonných podmínek vyplývajících ze zákona (§ 29 odst. 3 o. s. ř.) i v případech, kdy je rozhodováno o ustanovení opatrovníka, lze uvedené judikatorní závěry nepochybně vztáhnout i na tyto případy.

Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, jak byla naplněna zákonná kritéria, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, č. 1389/2007 Sb. NSS, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75).

Odůvodnění napadeného usnesení obsahuje vedle odkazu na zákonné ustanovení, podle něhož bylo postupováno, pouze tvrzení, že pobyt žalobkyně a její zákonné zástupkyně není znám. Takovéto odůvodnění nesplňuje podmínku přezkoumatelnosti, neboť z něj není vůbec patrné, jak byla naplněna zákonná kritéria pro ustanovení opatrovníka (ust. § 29 odst. 3 o. s. ř.) a jak městský soud ke svému zjištění o neznámém pobytu žalobkyně a její zákonné zástupkyně dospěl. Jak bylo vyloženo výše, s těmito skutečnostmi a se způsobem jejich zjištění a vyhodnocení se má právo seznámit ustanovený opatrovník právě v odůvodnění usnesení, kterým byl do této funkce ustanoven.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Az 11/2012 - 62, je opodstatněná, a proto napadené rozhodnutí podle ustanovení § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil, a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 4 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského (městského) soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský (městský) soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

Kasační soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2013

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu